

CIELE A VÝSTUPY VZDELÁVANIA

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*

Fakulta: *Filozofická fakulta*

Typ študijného programu: *učiteľský kombinačný program*

Názov študijného programu: *Učiteľstvo ukrajinského jazyka a literatúry*

Názov študijného odboru: *učiteľstvo a pedagogické vedy*

Stupeň vysokoškolského štúdia: *1.*

Forma štúdia: *denná*

Metóda štúdia: *kombinovaná*

Výstupy vzdelávania

Profilový predmet: 1IUUKR/ULEUJ/22 *Lexikológia ukrajinského jazyka*

Odporúčaný semester: *2.*

Získané vedomosti: *Študent pozná a rozumie pojmom, s ktorými sa na lexikálnej rovine pracuje.*

Rozumie postaveniu a funkcii slova v jazykovom systéme, pozná paradigmatické vzťahy medzi slovami a tiež asociačné, rozumie priamym aj preneseným významom slov, pozná spôsoby a postupy tvorenia slov v danom jazyku, pozná odlišnosti v tvorení slov medzi slovenčinou a ukrajinčinou, pozná viaceré základné hľadiská triedenia slovnej zásoby.

Získané zručnosti: *Študent dokáže používať vedomosti pri analýze textu. Študent dokáže vybrať vhodný lexikálny prostriedok do hovoreného alebo ústneho prejavu vzhľadom na požadovaný kontext v bežných komunikačných situáciách. Vie vyhodnotiť chybné použitie lexikálnej jednotky v texte a zdôvodniť, prečo chybné je.*

Získané kompetencie: *Študent dokáže o bežných témach tvoriť kratšie aj dlhšie prejavy (texty) použitím správnych lexikálnych prostriedkov.*

Profilový predmet: 1IUUKR/UMORFI/22 *Morfológia ukrajinského jazyka*

Odporúčaný semester: *3.*

Získané vedomosti: *Absolvent predmetu získa a rozšíri svoje vedomosti z tvaroslovnej roviny jazyka. Obohatí svoj terminologický aparát z disciplín, zapamätá si potrebné fakty a definície. Pozná slovné druhy, gramatické kategórie a vetnočlenskú platnosť morfológických jednotiek.*

Získané zručnosti: *Dokáže využívať terminológiu disciplíny počas riešenia zadaní. Vie analyzovať a opísať morfológické jednotky a určiť ich vetnočlenskú platnosť. Vie demonštrovať ich znalosť a vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Dokáže uskutočniť jazykovú analýzu textu. Vie identifikovať slovné druhy v texte. Dokáže uplatniť terminológiu pri publikačno-prezentačných aktivitách vo vedeckej komunikácii v domácom a medzinárodnom meradle.*

Získané kompetencie: Dokáže vyhľadávať, spracúvať a analyzovať odborné informácie z rôznych zdrojov v cudzom jazyku a vymieňať si informácie. Vie určiť slovnodruhovú a syntaktickú platnosť všetkých slov v texte. Vie si overiť slovnodruhovú platnosť jazykových jednotiek v dostupných informačných zdrojoch. Dokáže verejne prezentovať získané vedomosti a zručnosti. *uved'te*

Profilový predmet: 1IUUKR/USYNT/22 *Syntax ukrajinského jazyka*

Odporúčaný semester: 5.

Získané vedomosti: Absolvent predmetu získa a rozšíri svoje vedomosti zo syntaktickej roviny jazyka. Obohatí svoj terminologický aparát z disciplíny, osvojí si základné pojmy zo syntaxe. Zapamätá si potrebné fakty a definície. Pozná syntaktické vzťahy, vetné členy, syntaktické konštrukcie.

Získané zručnosti: Dokáže využívať terminológiu disciplíny počas riešenia zadaní. Vie analyzovať a opísať syntaktické jednotky a identifikovať ich v texte. Vie demonštrovať ich znalosť a vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Dokáže uskutočniť jazykovú analýzu textu. Dokáže uplatniť terminológiu pri publikačno-prezentačných aktivitách vo vedeckej komunikácii v domácom a medzinárodnom meradle.

Získané kompetencie: Dokáže vyhľadávať, spracúvať a analyzovať odborné informácie z rôznych zdrojov v cudzom jazyku a vymieňať si informácie. Vie určiť syntaktickú platnosť všetkých slov v texte. Vie si overiť informácie zo syntaxe v dostupných informačných zdrojoch. Dokáže verejne prezentovať získané vedomosti a zručnosti.

Profilový predmet: 1IUUKR/USTUJ/22 *Štylistika ukrajinského jazyka*

Odporúčaný semester: 5.

Získané vedomosti: Absolvent predmetu získa vedomosti v oblasti ukrajinskej štylistiky: základné pojmy a kategórie štylistiky, terminologický aparát, základné kritériá klasifikácie a diferenciacie štýlov; vznik a formovanie funkčných štýlov ukrajinského spisovného jazyka, hlavné etapy ich vývoja; osvojí si normy súčasného ukrajinského spisovného jazyka, pozná štylistické prostriedky jazyka (slohový inventár jazyka) a vzorce fungovania jazykových jednotiek všetkých úrovní v rámci každého zo štýlov.

Získané zručnosti: Dokáže si vedome vybrať najvhodnejšie fonetické, lexikálne, frazeologické a gramatické prostriedky v ústnom a písomnom prejave podľa štýlu a výrazovo-citového smeru prejavu; kompetentne, štylisticky motivovane modelovať texty v rámci daného štýlu a žánru; vykonávať štylistickú analýzu textu rôznych štýlov; rozlišovať štylistické chyby a opravovať ich, upravovať texty.

Získané kompetencie: Dokáže analyzovať jazykové javy z funkčného hľadiska, identifikovať štylistické možnosti jazykových jednotiek všetkých úrovní v textoch rôznych štýlov, určiť žánrovo-štýlové a jazykové znaky textov, všímať si a hodnotiť štylistické účinky v texte a identifikovať štylistické prostriedky, pomocou ktorých sa dosahujú; verejne prezentovať získané vedomosti a zručnosti z disciplíny s využitím vhodnej terminológie; používať získané vedomosti na hodinách ukrajinského jazyka v základnej škole a zlepšovať kultúru reči žiakov.

Profilový predmet: 1IUUKR/UNUKL/*Nová ukrajinská literatúra*

Odporúčaný semester: 4.

Získané vedomosti: Absolvent predmetu získa znalosti z ukrajinskej literatúry 19. storočia. Spozná spôsob formovania literatúry na západnej Ukrajine v danom období. Oboznámi sa s tendenciami, ktoré dominovali v ukrajinskej literatúre, ale aj s konkrétnymi autormi a ich dielami, ktoré znázorňujú uvedené procesy. Oboznámi sa so sentimentálno-realistickou prózou autorky M. Vovčok, ale aj s tvorbou veľikána ukrajinskej literatúry T. H. Ševčenka; spozná tvorcu prvého ukrajinského historického románu: P. Kuliša či tzv. „veľkú prózu“ ukrajinského realizmu (I. Nečuj – Levyckij, P. Myrnyj).

Získané zručnosti: Dokáže zhodnotiť literárny proces a jeho najvýznamnejších predstaviteľov v širšom kontexte, analyzovať tvorbu jednotlivých literátov. Dokáže definovať, čím bolo špecifické dané literárne obdobie, aké tendencie v ňom prevládali.

Získané kompetencie: Nadobudnuté vedomosti dokáže absolvent predmetu aplikovať pri historickom a kultúrnom výskume ukrajinskej literatúry, ale najmä v pedagogickej praxi. Dopomáhajú mu k lepšiemu poznaniu ukrajinskej kultúry.

Profilový predmet: 1IUUKR/UULZ1/Ukrajinská literatúra Zakarpatska a východného Slovenska 1**Odporúčaný semester: 4..**

Získané vedomosti: Poslucháč má všeobecné znalosti o ukrajinskej kultúre od konca 18. storočia na území dnešného východného Slovenska a súčasnej Zakarpatskej Ukrajiny. Pozná jej prvých predstaviteľov, ktorí sa angažovali popri iných aktivitách aj na literárnom poli. Uvedomuje si historickú prepojenosť tohto priestoru a v tejto súvislosti chápe význam pojmu areálová literatúra. Je oboznámený s otázkou etymologického vývinu pomenovania Rusínov (ťažkosti spojené s nejestvujúcim pendantom pre „ruskyj“ v iných jazykoch, okrem ukrajinského). Pozná genézu tejto problematiky. Vie analyzovať, komparovať a generalizovať tendencie vo vývine literatúry od konca 19. storočia po medzivojnové obdobie. Má znalosti o relevantných zdrojoch informácií (učebnice, monografické štúdie) týkajúcich sa dejín literatúry ukrajinskej menšiny žijúcej na Slovensku.

Získané zručnosti: Po absolvovaní predmetu študent dokáže samostatne zakomponovať jednotlivé literárne diela do širšieho spoločensko-politického rámca a definovať vplyv historických udalostí na tvorbu literátov. Vie využívať základné teoretické práce pri skúmaní jednotlivých období. Rozumie komplikovanosti jazykovej otázky a voľby „jazyčija“ niektorými literátmi. Študent samostatne, ale aj pod supervíziou vyučujúceho rozvíja bádateľské zručnosti vo vybranej oblasti, množstvo literárnych diel z tohto obdobia zostáva hlboko nepreskúmaných.

Získané kompetencie: Študent vie aplikovať poznatky, ktoré získal na hodinách literatúry Zakarpatska a východného Slovenska. Je pripravený lepšie chápať súvislosti v rozsahu literárneho vývoja ukrajinsky písanej literatúry od konca 18. storočia po medzivojnové obdobie, do 30. rokov 20. storočia. Ovláda metódu interpretácie literárneho diela, dokáže sa zapájať do kultúrneho života. Získané odborné kompetencie má možnosť využiť pri výkone učiteľskej praxe.